

ALTE:n toimintaohjeisto

Johdanto

Vuonna 1994 ALTE:n jäsenet tekivät päätöksen tarpeesta luoda virallinen toimintaohjeisto, jossa sekä määriteltäisiin ne standardit, joihin nykyiset ja tulevat jäsenet yksimielisesti pyrkisivät tutkintojensa laatimisessa ja joka informoisi näiden tutkintojen käyttäjiä siitä, mitä he voisivat tutkinnoilta odottaa.

Toimintaohjeisto laadittiin pitäen mielessä ne päätavoitteet, jotka on mainittu tämän dokumentin johdannossa. Kaikille yhteisten kielitaidon tasojen vakiinnuttaminen edellyttää, että testit ovat yhteismitallisia sekä laadultaan että tasoiltaan. Tämän saavuttamiseksi testien tuottamiseen on sovellettava yhteisiä laatuvaatimuksia. Toimintaohjeistossa otetaan kantaa näihin laatuvaatimuksiin sekä määritellään kielitutkintojen tuottajien ja niiden käyttäjien velvollisuudet.

ALTE:n toimintaohjeisto

Kielitutkintojen järjestäjinä ALTE:n jäsenet haluavat ottaa käyttöön toimintaohjeiston tehdäkseen julkisiksi ne laatuvaatimukset, joihin he pyrkivät ja tunnustukseen ne velvollisuudet, joihin he ovat työssään sitoutuneet.

Toimintaohjeistoa luotaessa ja siihen sitouduttaessa on tarpeen tehdä ero niiden ryhmien välillä, jotka ovat osallisina kielitutkintojen laatuvaatimusten asettamisessa ja ylläpitämisessä. Näitä ryhmiä ovat tutkintojen kehittäjät, tutkintojen järjestäjät ja tutkintojen suorittajat.

Tutkintojen kehittäjiä ovat sellaiset henkilöt, jotka käytännössä laativat tutkinnot ja huolehtivat niiden järjestämisestä, sekä henkilöt, jotka vastaavat testausohjelmiin liittyvistä poliittisista päätöksistä.

Tutkintojen käyttäjät voivat tehdä tutkintoja koskevia valintoja, antaa toimeksiantoja tutkintojen kehittämiseksi tai tehdä päätöksiä, joilla on vaikutusta testiin osallistuvien koulutusmahdollisuuksiin ja uraan testitulosten perusteella.

Tutkintojen suorittajat eli kandidaatit ovat henkilöitä, jotka osallistuvat tutkintoon joko vapaaehtoisesti tai siksi, että tutkintojen käyttäjät heiltä sitä edellyttävät.

Tutkintojen kehittäjien ja niiden käyttäjien roolit voivat olla osittain päällekkäisiä, jos kansallinen koulutuselin esittää toimeksiannon tutkinnon kehittämisestä, antaa suuntaviivat kehittämiss politiikalle ja tekee päätöksiä tulosten perusteella. ALTE:n jäsenet osallistuvat pääasiassa testien kehittämiseen ja järjestämiseen. Tutkinnon kehittäjinä ja järjestäjinä heillä on velvollisuuksia tutkintojen käyttäjiä ja viime kädessä niiden suorittajia kohtaan. Koska tutkinnon käyttäjien tekemillä päätöksillä on suora vaikutus tutkinnon suorittajiin eli kandidaatteihin, myös tutkinnon käyttäjien velvollisuuksia käsitellään tässä toimintaohjeistossa.

ALTE:n jäsenet sitoutuvat tutkintojen suorittajien oikeuksien turvaamiseen pyrkimällä noudattamaan toimintaohjeistoa neljällä alueella:

- Tutkintojen kehittäminen
- Tutkintotulosten tulkinta
- Oikeudenmukaisuus
- Tiedonvälitys tutkinnon suorittajille

Toimintaohjeisto jakautuu kahteen osaan. Ensimmäinen osa keskittyy ALTE:n jäsenten velvollisuuksiin ja toinen osa tutkintojen käyttäjien velvollisuuksiin.

Osa 1 – ALTE:n jäsenten velvollisuudet

Tutkintojen kehittäminen

ALTE:n jäsenet sitoutuvat jakamaan tietoa, jota tutkintojen käyttäjät ja niiden suorittajat tarvitsevat valitessaan tarkoituksiinsa soveltuvia tutkintoja.

Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että ALTE:n jäsenet sitoutuvat seuraaviin asioihin:

- Määrittelemään, mitä kukin tutkinto mittaa ja millaiseen tarkoitukseen sitä pitäisi käyttää. Kuvaamaan ne ryhmät, joille tutkinto soveltuu.
- Selittämään ymmärtämisen kannalta tarpeelliset testauskäsitteet sellaisella yksityiskohtaisuuden tasolla, joka soveltuu kohderyhmälle /- ryhmille.

- Kuvaamaan tutkinnon laadintaprosessin.
- Selittämään, miten testin sisältö ja testattavat taidot on valittu.
- Luovuttamaan käyttäjille joko edustavia otteita tai täydellisiä kopioita tutkintotehtävistä, ohjeista, vastauslomakkeista, manuaaleista ja tulosraporteista.
- Kuvaamaan niitä toimenpiteitä, joilla varmistetaan jokaisen tutkinnon soveltuvuus eri etnisille ryhmille tai erilaisen kielitaustan omaaville henkilöille, jotka mahdollisesti osallistuvat tutkintoon.
- Tunnistamaan ja julkistamaan ne olosuhteet ja toimintaedellytykset, joita tarvitaan kunkin tutkinnon järjestämisessä.

Testitulosten tulkinta

ALTEn jäsenet sitoutuvat auttamaan tutkintojen käyttäjiä ja tutkintoihin osallistuvia tulkitsemaan tuloksia oikein.

Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että ALTEn jäsenet sitoutuvat toimimaan seuraavasti:

- Tarjoamaan tutkintotuloksista täsmällisiä ja helposti ymmärrettäviä raportteja, jotka kuvaavat osallistujien suorituksia selvästi ja tarkasti.
- Kuvamaan hyväksyttävän numeron ja/tai arvosanan määräytymisprosessin.
- Jos hyväksymisrajaa ei ole asetettu, käyttäjille on annettava informaatiota järkevistä menettelytavoista, joiden avulla hyväksymisraja voidaan tarvittaessa määritellä.
- Varoittamaan käyttäjiä tietyistä, ennakoitavissa olevista testitulosten väärinkäytöistä ja auttaa heitä välttämään niitä.

Oikeudenmukaisuus

ALTEn jäsenet sitoutuvat tekemään tutkinnoistaan niin tasapuolisia kuin mahdollista eritaustaisille osallistujille (esim. rotu, sukupuoli, etninen alkuperä, vammauttavat sairaudet).

Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että ALTEn jäsenet sitoutuvat toimimaan seuraavasti:

- Käymään lävitse ja muokkaamaan tutkintotehtäviä ja niihin liittyvää materiaalia siten, että niistä karsitaan mahdollisesti loukkaava sisältö tai kielenkäyttö.
- Ottamaan käyttöön toimintatapoja, jotka varmistavat sen, että erot suorituksissa johtuvat ensisijaisesti arvioitavista taidoista eivätkä sellaisista asiaankuulumattomista tekijöistä, kuten rotu, sukupuoli tai etninen alkuperä.
- Milloin mahdollista muokkaamaan tutkintoja tai muuttamaan käytännön järjestelyjä siten, että ne vastaavat vammaisten osallistujien tarpeita.

Tutkinnon suorittajien informointi

ALTE:n jäsenet sitoutuvat tiedottamaan seuraavista asioista tutkintojen järjestäjille ja niihin osallistujille.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että ALTE:n jäsenet sitoutuvat toimimaan seuraavasti:

- Tarjoamaan tutkinnon järjestäjille ja suorittajille sellaista tietoa, joka auttaa heitä valitsemaan oikean tutkinnon tai tietystä tutkinnosta sopivan tutkintotason.
- Tarjoamaan tutkinnon suorittajille heidän tarvitsemaansa tietoa tutkinnon kattavuudesta, tehtävätyypeistä, tehtävänannoista ja muista tehtäväohjeista sekä tarkoituksenmukaisista tutkinnossa suoriutumisen strategioista. Pyrkimään siihen, että tällainen tieto on kaikkien osallistujien käytettävissä.
- Välittämään tietoa siitä, kenellä osallistujista on oikeus tai ei ole oikeutta saada kopioita koepapereista ja täytetyistä vastauslomakkeista, mahdollisuudesta uusii testiä, pyytää suoritusten uudelleenarviointia tai tulosten tarkistamista.
- Välittämään tietoa siitä, kuinka kauan tuloksia säilytetään arkistossa ja kenen käyttöön tutkinnon tulokset annetaan tai ei anneta ja millaisissa tapauksissa näin tehdään.

Osa 2 – Tutkinnon järjestäjien velvollisuudet

Tutkinnon järjestäjillä on mahdollisuus saada tietoa tutkinnosta tutkintojen kehittäjiltä, joten tutkinnon järjestäjille tarkoitettu toimintaohjeisto käsittelee tähän liittyvän informaation asianmukaista käyttöä. Samoin kuin tutkintojen kehittäjillä tutkinnon järjestäjillä on velvollisuuksia osallistujia kohtaan; heidän vastuullaan on

oikeudenmukaisia käytänteitä koskevien periaatteiden määrittäminen ja ylläpitäminen. Näitä velvollisuuksia kuvaavat neljä seuraavaa otsikkoa: tarkoituksenmukaisten tutkintojen valinta, tutkintotulosten tulkinta, oikeudenmukaisuus ja tutkinnon suorittajien informointi.

Tarkoituksenmukaisten tutkintojen valinta

Tutkintojen järjestäjien tulee valita sellaisia tutkintoja, jotka vastaavat käyttötarkoitustaan ja jotka ovat tarkoituksenmukaisia kulloisillekin osallistujille.

Tutkintotulosten tulkinta

Tutkinnon järjestäjien tulee tulkita pistemääriä oikein.

Oikeudenmukaisuus

Tutkinnon järjestäjien tulee valita sellaisia tutkintoja, jotka on laadittu mahdollisimman oikeudenmukaisesti eritaustaiset osallistujat (esim. rotu, sukupuoli, etninen alkuperä, vammaisuus) huomioiden.

Tutkinnon suorittajien informointi

Silloin kun tutkinnon järjestäjä on suoraan yhteydessä suorittajiin, järjestäjien tiedottamisvelvollisuuksiin kuuluvat suurin osa asioista, jotka mainitaan ALTE:n jäsenille tarkoitettussa Tutkinnon suorittajien informointi -kohdassa.

Kiitokset:

Washington D.C. Committee on Testing Practices. The Code of Fair Testing Practices in Education

©ALTE Code of Practice Working Group.
Translated by University of Jyväskylä, Finland